

20. december 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af Arresthuset i Vejle den 24. februar 2010

OPFØLGNING

J.nr. 2010-0064-6282/PH

Indholdsfortegnelse

Ad 2.2.	Den generelle vedligeholdelsesstandard	2
Ad 2.4.	Belægningsafdelinger	3
Ad 2.6.	Fritidslokaler	3
Ad 2.7.	Besøgsrum	4
Ad 2.8.	Gårdtursarealer	7
Ad 3.1.1.	Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Vejle	7
Ad 3.2.	Undervisning mv.	8
Ad 3.3.	Fritid	10
Ad 4.	De enkelte afdelinger	14
Ad 5.2.	Talsmandsordning	16
Ad 5.3.	Avishold	18
Ad 5.4.	Forplejning mv.	19
Ad 5.5.	Telefonering	20
Ad 5.6.	Husorden mv.	22
Ad 6.1.	Indledning	23
Ad 6.6.	Kompetence mv.	23
Ad 6.8.	Lægetilkald og lægetilsyn	27
Ad 6.9.	Tilsyn ved personalet	29
Opfølgning	.....	29
Underretning	.....	29

Den 17. marts 2011 afgav jeg en endelig rapport om min inspektion den 24. februar 2010 af Arresthuset i Vejle. I rapporten bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har i den anledning modtaget en udtalelse af 29. juni 2011 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, herunder en udtalelse fra Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn som direktoratet har oplyst er af 29. april 2011. Direktoratet har gengivet arrestinspektørens oplysninger heri og supplerende oplysninger som direktoratet har modtaget fra arrestinspektøren.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 2.2. Den generelle vedligeholdelsesstandard

Jeg nævnte at jeg er bekendt med at arresthusene ikke har pligt til at udarbejde vedligeholdelsesplaner, men at direktoratet har opfordret arresthusene til at gøre det. Hvis arresthuset havde udarbejdet en sådan plan, bad jeg om en kopi af den.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset bliver gennemgået ved bygningssyn der udføres af Alex Poulsen Arkitektkontor, og at rapporter herfra danner grundlag for overvejelserne om vedligeholdelse. Arrestinspektøren har oplyst at seneste bygningssyn fandt sted den 9. april 2010, og kopi af rapporten om dette syn er vedlagt.

Arrestinspektøren har desuden oplyst at arresthuset forsøger at gennemføre så mange af punkterne som muligt fra bygningssynet, men at arresthuset for tiden ikke overvejer at udarbejde en vedligeholdelsesplan.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste og indholdet af den vedlagte bygningssynsrapport.

Ad 2.4. Belægningsafdelinger

Arresthuset havde oplyst at udluftningslemmene inden for den nærmere fremtid ville blive gennemgået for tætningslister og lignende. Arresthuset oplyste samtidig at disse lemme dog ikke gav anledning til bemærkninger ved (det ovenfor nævnte) bygnings-syn den 9. april 2010.

Jeg bad om at blive underrettet om resultatet af den nævnte gennemgang.

Arrestinspektøren har oplyst at der er foretaget gennemgang af tætningslister, og at problemet med kulde fra vinduerne er udbedret med tætningslister på 6 x 6 mm.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad samtidig om at få oplyst hvordan opvarmningen af afdelingerne foregår, og om arresthuset har foretaget temperaturmålinger på fællesarealet på afdeling B.

Arrestinspektøren har oplyst at opvarmningen sker via fjernvarme, og at der er foretaget temperaturmålinger på fællesarealet. Temperaturmålingerne har vist temperaturer på ca. 20 grader og mere. På den baggrund blev det besluttet at der ikke var grundlag for bygningsmæssige ændringer.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.6. Fritidslokaler

I kondirummet var der en træningsoversigt, og på den ene af maskinerne var der en vejledning i brugen af maskinen.

Jeg gik ud fra at arresthuset er opmærksom på at der (hvis træningen ikke foregår med instruktør) skal opsættes vejledning i brugen af (alle) træningsredskaber hvor der er behov for en sådan vejledning for at undgå forkert brug af redskaberne med eventuelle skader til følge. Jeg gik også ud fra at arresthuset ville opsætte vejledninger på de øvrige redskaber hvor der var et sådant behov. For en ordens skyld bad jeg dog arresthuset om at oplyse om hvad det anførte gav anledning til.

Arrestinspektøren har oplyst at der er blevet opsat vejledninger.

Arrestinspektøren har desuden oplyst at der er sendt ansøgninger om nyt inventar til kondirummet hvor "hovedtemaet" er kredsløbstræning.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg gik ud fra at arresthuset fortsat så positivt på de indsattes ønske om et løbebånd og ønskede det opsat i spinningrummet. Jeg bad arresthuset om at oplyse om arresthuset havde søgt om midler fra velfærdskontoen til at købe et løbebånd til spinningrummet. Hvis det var tilfældet, bad jeg arresthuset om at oplyse resultatet af direktoratets behandling af denne ansøgning.

Arrestinspektøren har oplyst at der ikke er ansøgt om midler til et løbebånd, men derimod om midler til nyt udstyr i kondirummet.

Direktoratet har oplyst at ansøgningerne er under behandling i direktoratet, og at de vil blive medtaget i den samlede prioritering af midlerne fra velfærdskontoen.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at blive underrettet om resultatet af denne ansøgning. Hvis ansøgningen bliver imødekommet, beder jeg desuden om at få oplyst om det nye "udstyr" der herefter vil blive indkøbt til kondirummet, også omfatter et løbebånd.

Ad 2.7. Besøgsrum

I børnebesøgsrummet var der et "rygning forbudt"-klistermærke på bordet.

Efter § 2 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 907 af 16. juli 2007 om begrænsning af indsattes ret til at ryge i eget opholdsrum mv. er det tilladt indsatte at ryge under besøg i individuelle besøgsrum, medmindre besøget er overvåget af personalet. Der er ingen undtagelser fra denne regel, herunder for besøgsrum der er specielt indrettet til besøg af børn.

Jeg udtalte at forbuddet mod rygning i børnebesøgsrummet – selv om jeg havde forståelse for hensynene bag dette forbud – efter min opfattelse ikke var i overensstem-

melse med den nævnte bestemmelse. Jeg henstillede derfor til arresthuset at fjerne skiltet, og jeg bad om at få oplyst hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at skiltet er fjernet.

Arrestinspektøren har supplerende over for direktoratet oplyst at der ikke er opsat skilte om "rygning forbudt" i arresthusets 3 andre besøgsrum. På den måde var der efter arresthusets opfattelse mulighed for at afvikle besøg uden rygebegrænsning og samtidig give mulighed for et godt røgfrit miljø for børn i det ene rum.

Arrestinspektøren og arresthuset var imidlertid enig med mig i fortolkningen af bekendtgørelsen, og derfor var skiltet fjernet.

Direktoratet har anført følgende:

"Direktoratet kan oplyse, at der i de senere år er etableret særligt indrettede familierum/børneaktivitetsrum i hovedparten af de lukkede fængsler samt i Arresthuset i Vejle. Hovedformålet med disse særligt indrettede børneaktivitetsrum er at skabe optimale rammer for aktiviteter og samvær mellem indsatte og deres børn. Disse rum adskiller sig herved på et væsentligt punkt fra individuelle besøgsrum.

Direktoratet har ved skrivelse af 24. maj 2011 til fængsler og arresthuse meddelt, at disse børnevenligt indrettede, røgfrie rum fremover skal betegnes som 'børneaktivitetsrum'. Samtidig er det præciseret, at indsatte kan vælge at benytte disse lokaler, når de har besøg af deres børn.

Der henvises i den forbindelse til direktoratets bemærkninger til pkt. 3.8, side 3, i Ombudsmandens opfølgingsrapport nr. 3 vedr. inspektionen i Statsfængslet Østjylland den 9. og 10. oktober 2007.

Direktoratet finder på baggrund af ovenstående, at det omtalte rum fremover kan betegnes som familierum/børneaktivitetsrum og holdes røgfrit under forudsætning af, at det markeres ved skiltning, og at de indsatte til enhver tid kan vælge mellem anvendelse af dette rum eller et almindeligt besøgsrum, hvor rygning er tilladt.

Direktoratet vil tage kontakt til arrestinspektøren for at informere herom."

I sagen om inspektionen af Statsfængslet Østjylland har ombudsmanden noteret sig at direktoratet i det nævnte brev af 24. maj 2011 til fængslerne og arresthusene har

meddelt at lokaler der er indrettet børnevenligt og røgfrit, fremover skal betegnes som børneaktivitetsrum – og dermed ikke anses for egentlige besøgslokaler, men lokaler som kan benyttes til besøg i stedet for egentlige besøgslokaler.

Ombudsmanden har endvidere noteret sig at det samtidig er præciseret at de indsatte kan vælge at bruge disse lokaler når de har besøg af deres børn – og dermed også kan vælge at have besøg af børn i almindelige besøgsrum hvor det er tilladt at ryge.

Ombudsmanden har endelig noteret sig at direktoratet har bedt Justitsministeriet om at henvende sig til Indenrigs- og Sundhedsministeriet (nu Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse) med henblik på at søge at få ændret reglerne om rygning i egentlige besøgslokaler ved den revision af lov om røgfri miljøer der skal finde sted i folketingsåret 2011-2012.

Jeg har noteret mig at arresthuset fjernede "rygning forbudt"-klistermærket i børnebesøgsrummet efter modtagelsen af min rapport.

Jeg går ud fra at arresthuset nu betegner det omtalte børnebesøgsrum som et "børneaktivitetsrum". I så fald har jeg på baggrund af det som direktoratet har anført i sagen om ombudsmandens inspektion af Statsfængslet Østjylland, og ombudsmandens stillingtagen hertil, ikke grundlag for at fastholde min henstilling om at "rygning forbudt"-skiltet fjernes i (nu) børneaktivitetsrummet.

Jeg orienterede om at jeg i sagen om min inspektion den 5. november 2009 af Arresthuset i Århus havde bedt direktoratet om at oplyse om direktoratet havde bemærkninger til det forhold at der på døren til besøgsrum er opsat et skilt med henstilling om at der ikke ryges i besøgslokalerne.

Som opfølgning herpå kan jeg oplyse at direktoratet i denne sag har oplyst at direktoratet ikke har bemærkninger til at arresthuset på et skilt på døren til besøgslokalerne og i husordenens afsnit om rygning henstiller til de indsatte at der ikke ryges i besøgslokalerne. Direktoratet har henvist til at det klart fremgår af husordenen at rygning er tilladt i besøgslokalerne.

Jeg har i opfølgingsrapporten om denne inspektion udtalt at jeg – da de indsatte i husordenen nu udtrykkeligt gøres opmærksom på at det er tilladt at ryge i besøgslokalerne – heller ingen bemærkninger har til at arresthuset ved skilte på dørene til be-

søgsrummene og i husordenen (dog) henstiller til de indsatte ikke at ryge i besøgslokalerne.

Besøgsrum skal så vidt muligt have en "naturlig og venlig besøgsatmosfære", jf. § 48 i den tidligere varetægtsbekendtgørelse og § 49 i den nugældende varetægtsbekendtgørelse (nr. 544 af 27. maj 2011) samt besøgsbekendtgørelsens § 3. Jeg bad på denne baggrund arresthuset om at overveje at udsmykke lokalerne, og jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at besøgslokalerne og indgangspartiet til disse rum vil blive udsmykket og malet i løbet af 2011.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 2.8. Gårdtursarealer

Jeg bad om at få oplyst om der ville være noget sikkerhedsmæssigt til hinder for at lave en overdækning over de fastmonterede bænke der allerede er på gårdtursarealet i arresthuset, eventuelt i stedet for den overdækning der er ved ind- og udgangen til gårdtursarealet.

Arrestinspektøren har oplyst at der enten vil ske indkøb af nye bænke der kan placeres under halvtag, eller flytning af de eksisterende bænke.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.1.1. Beskæftigelsessituationen i Arresthuset i Vejle

Jeg bad arresthuset om at oplyse om beskæftigelsessituationen stadig var god, og nærmere uddybe hvordan beskæftigelsessituationen i arresthuset havde udviklet sig siden inspektionen den 24. februar 2010, herunder med hensyn til celloarbejde.

Arrestinspektøren har oplyst at situationen har været rimelig. Der er beskæftigelse til værkstederne og til de indsatte der ønsker celloarbejde.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg forstår det oplyste sådan at beskæftigelsessituationen ikke har ændret sig væsentligt (i negativ retning) siden inspektionen. Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Ad 3.2. Undervisning mv.

Jeg anbefalede arresthuset at medtage et punkt om undervisning i husordenen.

Da arresthuset ikke kun bør fastsætte ordensregler, men også regler der oplyser om generelle forhold i arresthuset (som det også er sket i ordensreglementet), anbefalede jeg også arresthuset at overveje at ændre titlen fra ordensreglement til husorden.

Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i anledning af mine anbefalinger.

Arrestinspektøren har oplyst at der er medtaget et punkt om undervisning i husordenen hvor træffetidspunkter for læreren er angivet. Arrestinspektøren har vedlagt kopi af den reviderede husorden (husorden 2011).

Arrestinspektøren har desuden oplyst at titlen er ændret til husorden.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig at der nu er oplysning om undervisning i husordenen, dog kun oplysning om lærerens træffetider.

Selv om jeg gik ud fra at arresthuset i forbindelse med en generel undersøgelse af undervisningen i arresthusene havde udtalt sig om behovet for undervisning i arresthuset, bad jeg arresthuset om at oplyse om behovet for undervisning er dækket med de timer som arresthuset nu har. Hvis det ikke var tilfældet, bad jeg om at få oplyst hvad der fremadrettet er behov for af undervisning.

Arrestinspektøren har indledningsvist oplyst at arresthuset søger at udnytte de tildelte undervisningstimer optimalt.

Arrestinspektøren har videre oplyst at arresthuset finder det nødvendigt at der fremadrettet tilføres flere ressourcer til undervisningen i takt med udrulningen af det sikrede

pc-netværk, som skal give de indsatte en mere tidssvarende undervisning i de lukkede fængsler og arresthusene.

Direktoratet har udtalt at direktoratet er opmærksom på at arresthuset fremadrettet finder det nødvendigt at få tilført flere ressourcer til undervisningen. Direktoratet vil have dette med i overvejelserne ved tilrettelæggelsen af den fremadrettede undervisning, men direktoratet har samtidig understreget at dette alene kan ske inden for kriminalforsorgens til enhver tid eksisterende økonomiske ramme.

Direktoratet har desuden oplyst at den undervisning i arresthusene der er baseret på det sikrede pc-netværk, løbende vil blive udviklet og således i højere grad vil danne grundlag for en udvidelse af uddannelsesudbuddet gennem fjernundervisning og muligheden for generelt at undervise it-baseret.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad arresthuset om at oplyse nærmere om hvad undervisningen omfatter, og i hvilket omfang der i dag anvendes pc i undervisningen.

Arrestinspektøren har oplyst at undervisningen omfatter fagene dansk, matematik, tysk, engelsk, fransk og spansk.

Om anvendelsen af pc i undervisningen har arrestinspektøren oplyst at arresthuset har 4 nye pc'er på kriminalforsorgens lukkede netværk der benyttes i undervisningen.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger og har supplerende oplyst at der undervises differentieret i forhold til de indsattes niveau, dvs. at der er tale om individuelt tilrettelagt undervisning inden for alle fag fra de mest elementære færdigheder til gymnasieniveau. Det er dog meget sjældent at der i praksis undervises på gymnasieniveau.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Under den afsluttende samtale oplyste arrestforvareren at lærerens (lange) transport indgår i undervisningstiden da han er omfattet af den gamle ordning. Jeg nævnte at det endvidere blev oplyst at læreren snart ville gå på pension, og at arresthuset for-

ventede at en fængselslærer ville overtage undervisningen af de indsatte i arresthuset.

Jeg orienterede talsmændene om det i min opfølgning til dem, og om at jeg på denne baggrund ikke foretog mig mere vedrørende dette forhold.

I rapporten bad jeg (dog) om at få oplyst hvornår læreren gik på pension, og om at blive underrettet når det var besluttet hvem der herefter overtog undervisningen af de indsatte i arresthuset.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthusets lærer ingen planer har for hvornår han ønsker at gå på pension.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg må forstå det oplyste sådan at det jeg anførte i rapporten om at læreren snart ville gå på pension, bygger på en misforståelse af det der blev oplyst under inspektionen. Hvis det er rigtigt forstået, burde arresthuset have korrigeret det i forbindelse med udsendelsen af den foreløbige rapport hvor jeg bad om bemærkninger til de faktiske forhold. Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Det er efter min opfattelse uheldigt at de indsatte mister undervisningstid som følge af at lærerens lange transporttid indgår i undervisningstiden. Så vidt jeg forstår, indgår transporttiden kun i undervisningstiden for lærere der er omfattet af "den gamle ordning", og det er kun få lærere i kriminalforsorgen der er omfattet af denne ordning.

Arresthuset har mulighed for at søge direktoratet om kompensation for de timer som de indsatte mister på grund af denne ordning. Jeg har ikke fundet grundlag for at foretage mig mere vedrørende dette forhold. I den forbindelse bemærker jeg at jeg fra sagen om min inspektion af Arresthuset i Århus er bekendt med at dette arresthus har fået afslag på en ansøgning til direktoratet om kompensation for mistede timer som følge af en seniorordning for læreren i dette arresthus.

Ad 3.3. Fritid

Jeg gik ud fra at der i arresthusets husorden ville blive indføjet oplysning om tidspunkterne for adgang til fritidsrummene (herunder det nye spinningsrum). Jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at tidspunkter for adgang til kondirummet nu fremgår af et bilag til husordenen som der henvises til i husordenen under punktet "Fritid".

Arrestinspektøren har videre oplyst at det herudover er indføjet i husordenen at spinningrummet kan benyttes når der er uddannede instruktører på vagt, og forholdene tillader det.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at det oplyste.

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvad prisen for leje af en PlayStation er.

Arrestinspektøren har oplyst at prisen er 35 kr. om ugen, og at det efter det oplyste er samme prisniveau som i de øvrige arresthuse.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste – og at der i husordenen er indføjet oplysning om muligheden for at leje en PlayStation 2 med henvisning til et cirkulære fra arrestinspektøren. Jeg beder om en kopi af dette cirkulære.

På inspektionstidspunktet havde arresthuset 8-10 tv-apparater med dvd-afspiller og var i færd med at udskifte de øvrige tv-apparater til apparater med dvd-afspiller. Arresthuset havde som svar på mit spørgsmål om tidsplanen for udskiftning af de øvrige tv-apparater oplyst at apparaterne udskiftes løbende og når de er defekte, og at arresthuset på grund af arresthusets økonomi ikke kunne udskifte alle apparater på en gang.

I rapporten bad jeg arresthuset om at oplyse hvor mange nye apparater med indbygget dvd-afspiller arresthuset nu havde, og hvor mange apparater arresthuset regnede med at udskifte i 2011.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset råder over 3 tv-apparater med indbygget dvd-afspiller.

Arrestinspektøren har desuden over for direktoratet oplyst at det er planen at udskifte de tv-apparater (uden dvd-afspiller) der går i stykker, men arresthuset har ikke noget skøn over hvor mange apparater det drejer sig om da antallet varierer fra år til år. Der er ikke planlagt udskiftninger herudover.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at arresthuset på tidspunktet for arrestinspektørens udtalelse havde færre tv-apparater med dvd-afspiller end på tidspunktet for inspektionen (medmindre det oplyste om antallet af tv-apparater med indbygget dvd-afspiller på inspektions-tidspunktet ikke var korrekt).

Jeg beder arresthuset om at oplyse om arresthuset har overvejet at søge direktoratet om en bevilling til (hjælp til) udskiftning af tv-apparater så de indsatte kan få mulighed for at se dvd-film på deres tv-apparat.

Jeg orienterede arresthuset om at jeg fra sagen om min inspektion samme dag af Arresthuset i Esbjerg var bekendt med at dette arresthus har en ordning hvorefter de indsatte der ikke har dvd-afspiller i deres tv-apparat, på skift efter et skema kan låne en dvd-afspiller af arresthuset.

På baggrund af det oplyste om det lille antal tv-apparater med indbygget dvd-afspiller som arresthuset har, beder jeg om at få oplyst om arresthuset har overvejet en tilsvarende ordning for de indsatte i Arresthuset i Vejle. Som det fremgår af rapporten, er jeg opmærksom på at det er muligt at se dvd-film på PlayStation 2. (Fra arrestinspektørens svar i sagen om Esbjerg er jeg desuden bekendt med at dette arresthus har indkøbt 43 PlayStations så alle de indsatte samtidig kan leje en PlayStation – og dermed se dvd).

Talsmændene efterlyste fjernbetjening til tv-apparaterne. Jeg bad arresthuset om at svare på denne klage direkte over for talsmændene og underrette mig om svaret. Da jeg ikke havde modtaget denne underretning, bad jeg i rapporten om at få oplyst hvad der var sket vedrørende dette forhold.

Arrestinspektøren har oplyst at talsmændene på afdeling C og D under en samtale med den ledende overvagtimester fik oplyst at der indkøbes fjernbetjening løbende efter behov. Ved en fejl blev jeg ikke underrettet om svaret.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har beklaget at jeg ikke blev underrettet om svaret på dette spørgsmål.

Jeg har noteret mig at der indkøbes fjernbetjeninge løbende "efter behov". Jeg forstår det sådan at indsatte der enten ikke har en fjernbetjening eller har en fjernbetjening der er gået i stykker, kan få udleveret en (ny) fjernbetjening (så de har mulighed for at se tekst-tv, som nu er tilladt).

Jeg bad arresthuset om at oplyse om der løbende udskrives boglister om både danske og udenlandske bøger til de indsatte som inspiration til deres eventuelle læsning.

Arrestinspektøren har oplyst at der laves lister på alle relevante sprog.

Arrestinspektøren har supplerende over for direktoratet oplyst at der hver uge kommer en bibliotekar fra Vejle Bibliotek der vejleder brugerne og inspirerer dem. Bibliotekaren har via en ISDN-linje direkte opkobling til Vejle Bibliotek, og der udskrives boglister på dansk og engelsk. Hvis der er indsatte som ikke forstår/læser engelsk, udskrives der også lister på deres eget sprog hvis det er muligt. Det er ikke muligt nærmere at præcisere hvilke sprog der er tale om, idet det afhænger af hvilke sprog de indsatte efterspørger.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad også om at få oplyst om arresthuset har et fritidsudvalg med deltagelse af indsatte.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset ikke har et fritidsudvalg.

Arrestinspektøren har supplerende over for direktoratet oplyst at en stor del af betjentene sørger for at fritidsfaciliteterne løbende vedligeholdes og istandsættes, ligesom det også er betjentgruppen der underviser ved fritidstilbud. Koordineringen heraf foretages på talsmandsmøder, hvor mulighederne på fritidsområdet også drøftes. Talsmandsmøderne fungerer således som arresthusets fritidsudvalg.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Talsmændene var utilfredse med at de ikke kan spille bold under gårdtur. Indkøb af bolde var afvist med den begrundelse at indsatte uden interesse i boldspil da ikke vil have mulighed for at afvikle gårdtur samtidig. Under den afsluttende samtale henviste ledelsen også til at indsatte boldspil foregår meget voldsomt med risiko for skader, og at det også vil være tilfældet med en skumbold. I anledning af min anmodning om at få uddybet afslaget og oplysning om mulighederne for eventuelt at tillade boldspil eller andre aktiviteter i den ene af de 3 gårde, oplyste arresthuset at boldspil havde været afprøvet, men ofte udviklede sig så voldsomt at det var til gene for de andre indsatte på gårdtursområdet, og at det ikke er muligt at benytte den ene gård til boldspil da gårdtur afvikles afdelingsvis samtidig i de 3 gårde.

Jeg tilkendegav at de indsatte efter min opfattelse også under gårdtur så vidt muligt bør kunne udfolde sig fysisk. Jeg bad derfor arresthuset om at overveje om det ville være muligt at lave forskudt gårdtur så samme afdeling kan benytte 2 gårde og dermed spille bold eller lave andre fysiske aktiviteter i den ene gård. Jeg bad arresthuset om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Arrestinspektøren har oplyst at der arbejdes med at indrette gårdtursareal i atriumgården på afdeling B så denne afdeling kan afvikle gårdtur dér. Det vil frigøre et af de eksisterende gårdtursarealer som så kan indrettes til fritids-/træningsområde.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg forstår det oplyste om at der "arbejdes med" at indrette gårdtursareal i atriumgården på afdeling B sådan at det vil blive (eller er blevet) gennemført. Med den bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

Ad 4. De enkelte afdelinger

Der er tilknyttet en psykolog på deltid til afdeling B, men på inspektionstidspunktet var stillingen ledig og havde været det siden 1. januar 2010.

Ifølge et opslag den 22. april 2010 på psykologjob.dk blev der på det tidspunkt søgt en psykolog til afdelingen med et ugentligt timetal på mellem 10 og 18 timer.

Jeg bad om at få oplyst om der nu var ansat en psykolog i den ledige stilling.

Arrestinspektøren har oplyst at arrestinspektøren i sommeren 2010 forsøgte at rekruttere en psykolog til den ledige stilling i samarbejde med Anstalten ved Herstedvester og arresthuset, hvilket desværre ikke lykkedes. Blandt ansøgerne til stillingen var der kun én kompetent ansøger, og denne ansøger trak senere sin ansøgning tilbage. På baggrund af erfaringerne har arrestinspektøren i samarbejde med arresthuset og direktoratet overvejet proceduren vedrørende ansættelse af en psykolog til arresthuset igen, og den aktuelle plan er at lave et fælles opslag med Statsfængslet Møgelkær ved årets udgang (hvor psykologen i Statsfængslet Møgelkær holder op) om en fuldtidsstilling med delt tjeneste. Indtil da betjenes arresthuset af den hidtidige psykologiske konsulent.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om at få oplyst om der nu er ansat en psykolog – med tjeneste både i Arresthuset i Vejle og Statsfængslet Møgelkær.

Jeg nævnte at det som følge af at det er svært at få ansat psykologer, især med det antal timer som arresthuset var tildelt, blev det overvejet at hæve timetallet og ansætte en psykolog der også skulle betjene Arresthuset i Odense. Jeg bad om at få oplyst hvorfor overvejelserne om at oprette en stilling som psykolog både i Arresthuset i Vejle og Arresthuset i Odense ikke udmundede i oprettelse af en sådan stilling.

Arrestinspektøren har oplyst at der aldrig har været tale om at ansætte en psykolog i fællesskab mellem Arresthuset i Vejle og Arresthuset i Odense. Arrestinspektøren har i den forbindelse omtalt et projekt om screening af indsatte for psykisk sygdom som Arresthuset i Odense deltog i.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens oplysninger, men har dog præciseret at projektet om screening af indsatte for psykisk sygdom primært omfattede screening for psykoser (sindssygdom).

Med den bemærkning at arresthuset også her burde have korrigeret min oplysning i den foreløbige rapport om overvejelserne om at ansætte en psykolog i fællesskab med Arresthuset i Odense, har noteret mig det oplyste.

I forlængelse af drøftelser under inspektionen bad jeg arresthuset om at oplyse om arresthuset ville overveje at tillade de indsatte at være sammen f.eks. 2 og 2 i køkke-

net på afdeling (C og) D en gang imellem hvis der er de fornødne personaleressourcer til overvågning af fællesskabet.

Arrestinspektøren har oplyst at der kun er køkken på afdeling B (som de indsatte dette sted har mulighed for at benytte i fællesskab). Afdeling C og D har ikke køkkener, men kun vaskerum.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at der ikke længere er køkkenfaciliteter på afdeling C og D. Jeg foretager mig på denne baggrund ikke mere vedrørende spørgsmålet om at give de indsatte på disse afdelinger mulighed for at benytte køkkenet en gang imellem. Hvis køkkenerne allerede var nedlagt på inspektionstidspunktet, burde arresthuset også have korrigeret det efter udsendelsen af den foreløbige rapport.

Det tilføjes at jeg er bekendt med at enkelte andre arresthuse har køkkenfaciliteter som de indsatte kan benytte i et vist omfang i fritiden, og at det generelt er opfattelsen at madlavning er en god fritidsbeskæftigelse. Det er derfor efter min opfattelse også ærgerligt at muligheden for at benytte køkkenfaciliteter ikke længere er til stede for andre indsatte i Arresthuset i Vejle end indsatte på afdeling B.

Ad 5.2. Talsmandsordning

Da arresthuset ikke havde besvaret mit spørgsmål om hvorvidt der var fastsat regler om talsmandsvirksomheden, jf. talsmandsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, gentog jeg dette spørgsmål. Jeg bad i givet fald arresthuset om at sende mig en kopi af reglerne.

Arresthuset har oplyst at der er fastsat regler efter talsmandsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, idet følgende er fastsat: "Der afholdes valg til talsmandsordningen hver 3. måned. Valget foregår i overværelse af en repræsentant fra personalet."

Direktoratet har anført følgende:

"Det fremgår af § 8, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 735 af 25. juni 2007 om gennemførelsen af medindflydelse for indsatte i kriminalforsorgens institutioner, at institutionens leder fastsætter nærmere regler om gennemførelsen af de indsattes medindflydelse. Det fremgår endvidere, at der skal fastsættes regler om antallet af talsmænd, hvor ofte der afholdes valg af talsmænd, om en eventuel fælles talsmand vælges af alle de indsatte eller af talsmændene, proceduren for valg af

talsmænd og eventuelt fælles talsmand samt om kontrollen med disse valg, hvor ofte der normalt skal ske drøftelser mellem institutionen og talsmændene, og om talsmændenes drøftelser skal foregå med institutionens ledelse eller med de medarbejdere, der har ansvaret for de indsattes forhold på afdelinger (afdelingsafsnit), værksteder og undervisningshold.

Efter direktoratets opfattelse er de regler, som arresthuset har oplyst, at der er fastsat, ikke tilstrækkelige til, at kravene i bekendtgørelsens § 8 kan anses for at være opfyldt. Der mangler således regler om antallet af talsmænd, hvorvidt en eventuel fælles talsmand vælges af alle de indsatte eller af talsmændene, proceduren for valg af talsmænd og eventuel fælles talsmand samt om kontrollen med disse valg, hvor ofte der normalt skal ske drøftelser mellem institutionen og talsmændene, og om talsmændenes drøftelser skal foregå med institutionens ledelse eller med de medarbejdere, der har ansvaret for de indsattes forhold på afdelinger (afdelingsafsnit), værksteder og undervisningshold.

Direktoratet vil tilkendegive dette over for arresthuset og anmode om, at reglerne udbygges, således at kravene i § 8 opfyldes.”

Jeg har noteret mig det oplyste – og at arrestinspektøren til mit spørgsmål nedenfor har oplyst at der vil blive udarbejdet interne regler for talsmandsvirksomheden i Arresthuset i Vejle. Jeg beder om en kopi af disse regler når de er udarbejdet.

Jeg gik ud fra at arresthuset ved opslag eller lignende orienterer de indsatte om muligheden for at vælge talsmand, men jeg anbefalede arresthuset at indføre oplysning om det i husordenen. Jeg anbefalede også at arresthuset samtidig enten gengav de interne regler for talsmandsvirksomheden i husordenen eller henviste til reglerne som de indsatte samtidig skal have mulighed for at gøre sig bekendt med, f.eks. ved at de indsættes i mappen. Jeg bad om at få oplyst hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har gentaget det ovenfor oplyste om at det er indført i husordenen at der holdes valg til talsmandsordningen hver 3. måned, og at valget foregår i overværelse af personalet. Arrestinspektøren har endvidere oplyst at der vil blive udarbejdet interne regler, jf. talsmandsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, for talsmandsvirksomheden i Arresthuset i Vejle.

Direktoratet har henholdt sig hertil og til det ovenfor anførte om at direktoratet vil tilkendegive over for arresthuset at kravene i bekendtgørelsens § 8, stk. 1, ikke er opfyldt, og at direktoratet vil anmode om at reglerne udbygges.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad om at få oplyst hvor de indsattes samtaler med talsmændene finder sted.

Arrestinspektøren har oplyst at sådanne samtaler som oftest foregår på gårdturene.

Arrestinspektøren har endvidere oplyst at afdeling B har afdelingsfællesskab, og at der derfor er mulighed for at tale med talsmanden dér. På afdeling C og D har talsmanden mulighed for at komme rundt til de øvrige indsatte på afdelingen for at tale med dem.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig at det ikke kun er muligt for de indsatte på afdeling C og D at tale med talsmanden under gårdtur, men at de også kan bede om en samtale med talsmanden (i, går jeg ud fra, deres egen celle) på afdelingen.

Ad 5.3. Avishold

Jeg bad om at få oplyst på hvilken måde arresthuset overholder forpligtelsen i straf fuldbyrdelseslovens § 58, stk. 1 og 3, og varetægtsbekendtgørelsens § 80, stk. 1 og 3 (nu § 77, stk. 1 og 3) til at stille aviser gratis til rådighed for de indsatte, herunder de udenlandske indsatte. Jeg bad i den forbindelse arresthuset om at oplyse på hvilken måde de indsatte, herunder de udenlandske indsatte, orienteres om ordningen i arresthuset.

Arrestinspektøren har oplyst at de indsatte orienteres ved indsættelsessamtalen og ved det ugentlige biblioteksbesøg.

Arrestinspektøren har videre oplyst at der findes udenlandske aviser i arresthuset.

Arrestinspektøren har supplerende over for direktoratet oplyst at arresthuset dagligt får 2 eksemplarer af Jyllands-Posten, 5 eksemplarer af MetroXpress og 2 tyrkiske aviser.

Ud over dette forsyner biblioteket arresthuset med aviser og links til nyheder på de efterspurgte sprog. Arrestinspektøren er af den opfattelse at arresthuset herved overholder forpligtelsen til at stille aviser, såvel danske som udenlandske, til rådighed for de indsatte.

Arrestinspektøren har yderligere over for direktoratet oplyst at de indsatte kan få udskrift fra internettet af danske og udenlandske aviser. Det kan ske ved at de henvender sig til biblioteksmedarbejderen eller til personalet i arresthuset. Særligt ved vanskelige søgninger har biblioteket stor ekspertise.

Direktoratet har henholdt sig til arrestinspektørens svar og uddybende oplysninger.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at både de danske og udenlandske indsatte – som jeg forstår det – ved indsættelsessamtalen orienteres om den ordning der er i arresthuset. Jeg anbefaler arresthuset at overveje også at orientere de indsatte skriftligt herom i (f.eks.) husordenen.

Ad 5.4. Forplejning mv.

Arresthuset var i færd med at udarbejde en kontrakt med købmanden. Jeg bad i rapporten om at få oplyst hvor langt arbejdet med at udarbejde denne kontrakt var kommet.

Arrestinspektøren har oplyst at kontrakten er udarbejdet, og arrestinspektøren har vedlagt kopi heraf.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Aftalen med købmanden (af 20. april 2010) angiver kun betingelserne for afvikling af købmandshandel, dvs. hvad der må og ikke må sælges til de indsatte. Der er ikke angivet noget om f.eks. at priserne skal være de samme ved salg til de indsatte som i forretningen uden for fængslet.

Jeg beder direktoratet om at oplyse om direktoratet har bemærkninger til indholdet af kontrakten med købmanden.

Jeg bad endvidere arresthuset om at oplyse om arresthuset har en ordning hvorefter indsatte der f.eks. indsættes dagen efter at der har været købmandshandel, har mulighed for at købe cigaretter mv. indtil det bliver muligt at handle hos købmanden.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset sørger for at nyindsatte kan købe cigaretter og tændstikker så de kan klare sig til næste købmandshandel.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 5.5. Telefonering

Arresthuset i Vejles husorden indeholdt ikke nærmere oplysninger om telefonordningen i arresthuset, og der var heller ikke oplysninger herom i det materiale som jeg i øvrigt havde modtaget fra arresthuset.

Jeg bad arresthuset om at oplyse nærmere om telefonordningen, både for afsonere og varetægtsarrestanter, eventuelt blot ved at vedlægge skriftlige retningslinjer herom hvis der var fastsat sådanne retningslinjer efter § 4, stk. 2, i den dagældende telefonbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1020 af 28. oktober 2009, der nu er afløst af bekendtgørelse nr. 232 af 5. marts 2011, hvor bestemmelsen nu findes i § 5, stk. 2) og § 79 i den dagældende varetægtsbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 738 af 25. juni 2007, der som tidligere nævnt nu er afløst af bekendtgørelse nr. 544 af 27. maj 2011, hvor bestemmelsen nu findes i § 76).

Jeg bemærkede at jeg var bekendt med at arrestinspektøren ville foretage en samlet gennemgang af husordenerne for arresthusene i området.

Arrestinspektøren har gengivet retningslinjer for telefonering i den nye husorden for arresthuset som jeg som tidligere nævnt også har modtaget.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har samtidig henvist til svar i andre inspektionssager fra arresthuse i Syd- og Sønderjylland hvoraf det fremgik at arrestinspektøren ville foretage en samlet gennemgang af husordenerne for arresthusene i området.

Jeg har noteret mig at der nu er retningslinjer om telefonering i husordenen for Arresthuset i Vejle.

Der er i reglerne henvist til retsgrundlaget for afsonere, men ikke for varetægtsarrestanter.

Jeg går ud fra at der (i forbindelse med arrestinspektørens samlede gennemgang af husordnerne) vil blive indført henvisning hertil i husordenen. Jeg henviser i den forbindelse til den udtalelse af 10. juni 2004 fra direktoratet i sagen om min inspektion i 2003 af Arresthuset i Hobro som jeg har citeret i rapporten af 17. marts 2011 om min inspektion af Arresthuset i Esbjerg.

For så vidt angår varetægtsarrestanter er det anført at de i almindelighed kan føre samtale med den beskikkede forsvarer.

Jeg gør opmærksom på at bestemmelsen om samtaler med forsvarer i nu § 73 i varetægtsbekendtgørelsen ikke sonder mellem beskikkede og valgte forsvarere. Det fremgår også udtrykkeligt af pkt. 185 i varetægtsvejledningen (nr. 46 af 30. maj 2011), hvor følgende er anført: "Det bemærkes, at begrebet "forsvarer" omfatter den advokat, der er beskikket for eller valgt af varetægtsarrestanten i forbindelse med den sigtelse, der har ført til indsættelse i varetægtsfængsel".

Jeg går ud fra at husordenen vil blive ændret i overensstemmelse hermed.

For så vidt angår reglerne for varetægtsarrestanter afventer jeg i øvrigt arrestinspektørens samlede gennemgang når resultatet af direktoratets overvejelser herom er afsluttede, jf. oplysning om disse overvejelser i rapporten om inspektionen af Arresthuset i Vejle. Jeg vil som oplyst i den endelige rapport følge op på dette i sagen om min inspektion af Arresthuset i Tønder.

Der er oplysning i husordenen om at afsoneres telefonsamtaler med forsvarere ikke påhøres eller aflyttes.

Som nævnt i rapporten om min inspektion af Arresthuset i Esbjerg har direktoratet i sagen om min inspektion i 2001 af Arresthuset i Åbenrå tilkendegivet at det af husordenen også bør fremgå at afsonere har mulighed for at føre telefonsamtaler med forsvareren i en verserende straffesag eller med andre som den indsatte kan brevveksle ukontrolleret med efter straffuldbyrdelseslovens § 56 (jf. også § 4 i den nugældende telefonbekendtgørelse). Det er i denne bestemmelse også anført at sådanne samtaler i almindelighed (skal) imødekommes.

Jeg går ud fra at dette vil blive medtaget under det oplyste om afsoneres telefonsamtaler med forsvarere i husordenen.

Om afsonere er det i øvrigt bl.a. anført at de kan føre en ugentlig samtale med "påørende" af ca. 5-10 minutters varighed.

Personkredsen i straffuldbyrdelseslovens § 57 er ikke begrænset til påørende, og arresthuset (arrestinspektøren) kan ikke foretage en sådan begrænsning.

Jeg går derfor ud fra at husordenen også vil blive ændret på dette punkt.

I sagen om inspektionen af Arresthuset i Hobro i 2003 udtalte direktoratet at det bør fremgå af husordenen at retningslinjerne om den praktiske gennemførelse kan fraviges hvis der i konkrete situationer foreligger særlige omstændigheder, jf. citatet fra direktoratets udtalelse i rapporten om inspektionen af Arresthuset i Esbjerg. I denne sag havde jeg bedt om direktoratets eventuelle bemærkninger til at der i dette arresthus generelt kun kunne ringes en gang om ugen i 10 minutter. Arresthuset ændrede efterfølgende husordenen så de indsatte maksimalt kunne gives tilladelse til 2 telefonopringninger om ugen af 10 minutters varighed, dog således at der ville kunne ske begrænsninger heri hvis personalet ikke var i stand til at afse den fornødne tid til aflytning. Direktoratet meddelte arresthuset at husordenen derudover burde indeholde en mulighed for fravigelse til fordel for den indsatte. Jeg erklærede mig enig heri og noterede mig at adgangen for afsonere til at telefonere var ændret til (som udgangspunkt) 2 i stedet for tidligere kun én gang om ugen.

Jeg går ud fra at arresthuset vil ændre husordenen i overensstemmelse med hermed, og at arresthuset (arrestinspektøren) i den forbindelse vil genoverveje om afsonere som udgangspunkt "kun" kan få adgang til én samtale om ugen af ca. 5-10 minutters varighed.

Jeg beder om en kopi af husordenen når afsnittet om telefonering er revideret.

Ad 5.6. Husorden mv.

Visse steder i arresthusets husorden var det anført at overtrædelse af husordenen "vil" medføre en disciplinær foranstaltning.

Da der skal foretages en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, gik jeg ud fra at arresthuset ville ændre "vil" til "kan" de nævnte steder. Jeg bad arresthuset om at underrette mig om hvad der skete i den anledning.

Arrestinspektøren har oplyst at det er rettet, og jeg har som nævnt modtaget den nye husorden (som direktoratet har oplyst er sendt til direktoratet den 27. juni 2011).

Direktoratet har bemærket at det i husordenen (lige inden afsnittet om disciplinærstraf) er anført at "Overtrædelse af husordenen vil medføre disciplinær foranstaltning", og at direktoratet har bedt arrestinspektøren om at sørge for at dette rettes.

Jeg har noteret mig at direktoratet har bedt om at den nævnte sætning rettes, og jeg går ud fra at det er sket.

Ad 6.1. Indledning

Jeg bad arresthuset om at oplyse hvor mange anbringelser i observationscelle arresthuset havde i 2010.

Arrestinspektøren har oplyst at arresthuset havde 8 anbringelser i observationscelle i 2010.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste – og at der således er sket en fordobling i antallet af observationscelleanbringelser fra 4 i 2009 til 8 i 2010. Det giver mig dog ikke anledning til at foretage mig noget.

Ad 6.6. Kompetence mv.

I sagen om min inspektion i 2008 af Arresthuset i Assens havde jeg modtaget "Delegationsregler for arresthusene i Syd- og Sønderjylland og Fyn" som arrestinspektøren havde fastsat (med virkning fra 1. april 2008).

I forbindelse med min forrige inspektion af Arresthuset i Vejle modtog jeg en instruks af maj 1999 om anbringelse i observationscelle der bl.a. indeholdt kompetenceregler.

Jeg bad om at få oplyst om arresthuset fortsat havde en instruks om anvendelse af observationscelle. I givet fald bad jeg om en kopi af denne instruks.

Arrestinspektøren har oplyst at der ikke længere findes en lokal instruks om anvendelse af observationscelle. Arrestinspektøren har i den forbindelse oplyst at den tidligere instruks blev udfærdiget på et tidspunkt hvor der ikke var udførlige regler i straffuldbyrdelsesloven og de tilhørende administrative forskrifter.

Arrestinspektøren har den 24. juni 2011 supplerende over for direktoratet oplyst at de centralt fastsatte regler suppleres af de delegationsregler som arrestinspektøren har fastsat for arresthusene i området. Af disse regler fremgår det hvilke personalegrupper der har kompetence til at træffe afgørelse i den givne situation.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I 3 tilfælde blev der givet underretning om anbringelsen i observationscelle henholdsvis 10 minutter (i 2 tilfælde) og 16 minutter efter anbringelsen.

Jeg bad om at få oplyst om arrestforvareren (overvagtmasteren som fungerende arrestforvarer i det ene tilfælde) ikke var til stede eller ikke umiddelbart kunne kontaktes da det blev besluttet at anbringe de indsatte i observationscelle i disse 3 tilfælde. Jeg bemærkede i den forbindelse at jeg ud fra beskrivelsen af episoderne i disse tilfælde måtte lægge til grund at der ikke var tale om en situation der ikke tillod at man afventede en beslutning fra den kompetente person (jf. arrestinspektørens delegationsregler).

I direktoratets udtalelse er anført følgende:

”Arrestinspektøren har oplyst, at det i alle nævnte tilfælde efter arrestforvarernes vurdering ikke har været muligt at afvente arrestforvarerens vurdering forud for anbringelsen, og at arrestinspektøren ikke finder grundlag for at tilsidesætte denne vurdering.

Arrestinspektøren har endvidere bemærket, at når personalet træffer afgørelse om anbringelse i observationscelle eller sikringscelle, vil sikkerhedsmæssige forhold i forhold til såvel indsatte som ansatte som oftest tale imod, at personalet derefter forelægger sagen for arrestforvareren med henblik på, at han eller hun tiltræder anbringelsen, inden anbringelsen effektueres. Dette vil alt andet lige sinke processen vedrørende anbringelsen unødigt.

Personalet drager ifølge arrestinspektøren naturligvis omsorg for, at arrestforvareren eller den fungerende underrettes efter anbringelsen, hvilket også er sket i de nævnte sager.

Arrestinspektøren har endvidere supplerende bemærket, at arrestinspektøren i forbindelse med behandlingen af de nævnte sager er blevet opmærksom på, at de nugældende delegationsregler giver indtryk af, at arrestforvareren som udgangspunkt skal informeres forud for en eventuel observationscelle- eller sikringscelleanbringelse, og at dette ikke harmonerer med den umiddelbart ovenfor anførte oftest praktisk forekommende situation, hvorefter arrestforvareren informeres efterfølgende. Arrestinspektøren har på denne baggrund oplyst, at de nugældende delegationsregler er rettet. Reglerne vedlægges.

Direktoratet kan henholde sig hertil.”

Ud fra beskrivelsen af de nærmere omstændigheder forud for og i forbindelse med observationscelleanbringelserne i disse 3 tilfælde måtte jeg som anført i rapporten umiddelbart lægge til grund at der ikke var tale om en situation der ikke tillod at man afventede en beslutning fra den kompetente person. Jeg har noteret mig at arrestforvareren har en anden opfattelse, og at arrestinspektøren og direktoratet ikke har fundet grundlag for at tilsidesætte denne opfattelse. Jeg har overvejet at bede om en uddybende udtalelse om hvorfor forholdene i disse tilfælde ikke tillod at man afventede en bestemmelse fra den kompetente person. Jeg bemærker i den forbindelse at fængselsbetjente ifølge de dagældende delegationsregler kun kunne træffe afgørelse hvis arrestforvarer eller (fungerende) overvagtmester ikke var til stede eller ikke umiddelbart kunne kontaktes. Jeg har dog besluttet ikke at bede om en sådan udtalelse.

Jeg har samtidig noteret mig at arrestinspektørens delegationsregler er ændret, idet der i juni 2011 er udsendt en ny "Instruks om kompetence og bemyndigelse i henhold til straffuldbyrdelsesloven mv." Jeg har i den forbindelse noteret mig at sætningen "og kan de ikke umiddelbart kontaktes" er udeladt i denne instruks.

I denne instruks er det flere steder, bl.a. i afsnittet om udelukkelse fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle, anført at "Arrestforvarer/Overvagtmester" har kompetencen. Efter gennemgang af kompetencen efter de konkrete bestemmelser er der et generelt afsnit om arrestforvarerens fravær. Heri er det anført at kompetencen ved arrestforvarerens fravær, typisk i forbindelse med sygdom, kursus eller ferie, ligger hos arrestforvarerens stedfortræder hvis en sådan er udpeget.

I afsnittet om udelukkelse fra fællesskab er det også nævnt at fængselsbetjente kan træffe afgørelse hvis arrestforvarer eller overvagtimester ikke er til stede. Det er herefter anført at arrestforvareren skal underrettes snarest efter at der er truffet afgørelse om anbringelsen.

Arrestinspektøren har således (fortsat) valgt ikke at delegere kompetencen til at træffe beslutning om observationscelle til den tilstedeværende funktionær, der kun kan træffe afgørelse når arrestforvareren eller overvagtimesteren ikke er til stede (med pligt til efterfølgende underretning af arrestforvareren). Som det fremgår af rapporten (direktoratets tidligere udtalelse i sagen om ombudsmandens inspektion af (nu) Ellebæk) er der ikke noget til hinder for at delegere kompetencen på dette område til fængselsfunktionærer (hvis de almindelige kriterier for delegation er opfyldte, jf. herom pkt. 3 i direktoratets vejledning nr. 11991 af 29. juni 2001 om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgen institutioner).

Jeg har i sagen om min inspektion af Arresthuset i Esbjerg udtalt at formuleringen "Arrestforvarer/Overvagtimester" isoleret set både kan læses sådan at begge har eller kan have kompetencen, og sådan at overvagtimesteren kun har kompetencen hvis arrestforvareren er fraværende. Ud fra det i øvrigt oplyste i instruksen og det oplyste i den gengivne udtalelse fra arrestinspektøren (der for så vidt angår de 3 sidste afsnit er enslydende i de 2 sager), forstår jeg at det (fortsat) kun er arrestforvareren der har kompetencen, og at overvagtimesteren således kun har kompetencen når han eller hun er fungerende arrestforvarer i dennes fravær. Jeg har anbefalet arrestinspektøren at tydeliggøre reglerne så der ikke kan være tvivl om hvem der har fået tillagt kompetencen.

I arrestinspektørens (tidligere) delegationsregler var der ikke anført noget om hvem der havde kompetence til at træffe beslutning om ophør af observationscelleanbringelse. Det fremgår af den nye instruks som arrestinspektøren har udfærdiget.

I 1 af de konkrete tilfælde var beslutningen om ophør truffet af overvagtimesteren og i de andre af en fængselsbetjent. Jeg bad om at få oplyst om de pågældende (den gang) havde kompetence til at træffe beslutning om ophør af observationscelleanbringelse.

Arrestinspektøren har oplyst at kompetencen til at træffe beslutning om ophør var delegeret da de pågældende medarbejdere afløste ved ferier, udstationeringer og sygdom.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg går ud fra at det var arrestinspektøren der delegerede kompetencen til de pågældende medarbejdere eller gav samtykke hertil, jf. arrestinspektørens dagældende delegationsregler. Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste om at der var sket delegation af kompetencen til at træffe beslutning om ophør til de pågældende medarbejdere der afløste ved ferier, udstationeringer og sygdom..

I sagen om min inspektion den 22. oktober 2009 af Arresthuset i Kolding havde arrestinspektøren oplyst at arresthusets ledelse gennemgår de udfærdigede rapporter. Jeg gik ud fra at denne udtalelse skulle forstås mere generelt, men for en ordens skyld bad jeg dog om at få oplyst om ledelsen i Arresthuset i Vejle (fortsat) gennemgår observationscellerapporter efterfølgende.

Arrestinspektøren har oplyst at ledelsen gennemgår observationscellerapporterne, og at vicearrestinspektøren gennemgår rapporterne under inspektion der sker minimum 2 gange om året.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 6.8. Lægetilkald og lægetilsyn

I 2 tilfælde skete der tilkald af læge, men i det ene tilfælde ville lægen ikke komme og tilse den indsatte.

Jeg orienterede om at jeg i sagen om min inspektion den 5. november 2009 af Arresthuset i Århus havde bedt direktoratet om at oplyse hvad institutionerne skal gøre når en læge ikke ønsker at komme og tilse en indsat. Jeg oplyste at jeg ville orientere arresthuset og arrestinspektøren om direktoratets svar i denne sag og hvad det gav mig anledning til.

I sagen om min inspektion af Arresthuset i Århus har direktoratet udtalt følgende:

”Efter § 19, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 440 af 30. maj 2008 om udelukkelse fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i arresthuse og fængsler, skal der tilkaldes læge, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilska-

dekomst, hos den indsatte i forbindelse med anbringelsen (nr. 1), eller den indsatte selv anmoder om lægehjælp (nr. 2).

Ved anbringelse i observationscelle skal der således altid gennemføres tilsyn, hvis der tilkaldes læge.

I de situationer, hvor institutionens egen faste læge har mulighed for at komme til stede, vil dette som regel være uproblematisk, idet denne læge – foruden de almindelige lægelige opgaver – vil være ansat til tillige at bistå med særlige fængselsmæssige opgaver.

Læger tilknyttet regionernes vagtlægeordning fungerer som stedfortrædere for institutionernes faste læge udenfor almindelig åbningstid, bortset fra på Københavns Fængsler, som er døgnbemandet med lægeligt personale tilknyttet Vestre Hospital under Københavns Fængsler.

En vagtlæge tilknyttet vagtlægeordningen er således principielt ikke forpligtet til at møde op for at give bistand til særlige fængselslægelige opgaver. Lægevagterne er kun ansat af regionerne til at give regionernes sygesikringsberettigede borgere lægefaglige sygesikringsydelser, der ikke omfatter forebyggende tiltag.

Kriminalforsorgens konsulent i almenlægelige spørgsmål, overlæge Knud Christensen, har oplyst, at det til trods herfor i praksis er erfaringen, at de regionale lægevagter er villige til at yde Kriminalforsorgens institutioner en ekstra ydelse, og at regionerne ikke nægter deres lægevagter at give disse private lægelige ydelser under deres vagter.

Det kan supplerende oplyses, at direktoratet den 19. januar 2010 skriftligt har informeret alle Kriminalforsorgens institutioner om, at det – af hensyn til et så smidigt samarbejde som muligt med regionernes vagtlæger – er vigtigt, at fængselspersonalet er instrueret om, at de i forbindelse med tilkald af vagtlæge tydeliggør overfor denne, at Kriminalforsorgen kun anmoder om en vurdering af den pågældende indsattes sygdomstilstand, og at vagtlægen på ingen måde skal godkende selve anbringelsen og/eller fikseringen.”

Jeg har i en opfølgingsrapport af 9. december 2011 i sagen om Arresthuset i Århus noteret mig det oplyste, herunder om direktoratets brev af 19. januar 2010 til alle kriminalforsorgens institutioner.

Ad 6.9. Tilsyn ved personalet

Ved den ene af anbringelserne var der kun 2 tilsynsnotater inden den indsatte igen blev udtaget af observationscellen efter 2 timer og 13 minutter. Det første notat var skrevet kl. 12.17 og oplyste blot om tidspunktet for indsættelsen (kl. 11.00). Det fremgik ikke at der samtidig var tilsyn med den indsatte. Det næste notat kl. 13.14 oplyste at den indsatte blev udtaget kl. 13.13. Hvis der ikke var et tilsyn kl. 12.17, var der herefter ingen tilsyn med den indsatte under anbringelsen.

Jeg bad om at få oplyst om der var tilsyn med den indsatte under anbringelsen (kl. 12.17).

Arrestinspektøren har oplyst at den ledende overvagtimester udførte tilsyn med den indsatte med 15 minutters interval.

Arrestinspektøren har videre oplyst at tilsynene ikke er registreret da indsattes tilstand gjorde at han hurtigt blev overført til et fængsel. Arrestinspektøren har beklaget at der ikke er gjort notater om tilsynene.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Opfølgning

Jeg afventer svar på enkelte spørgsmål, jf. de enkelte punkter ovenfor. Jeg beder om at arresthuset og arrestinspektøren også denne gang sender svaret gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Underretning

Denne rapport sendes til Arresthuset i Vejle, Arrestinspektøren for Syd- og Sønderjylland og Fyn, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i arresthuset.

Lenart Frandsen
Inspektionschef